

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Донецького державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Сергій ВІТВИЦЬКИЙ

_____ 2022 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Дисертація Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні», що подана на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право виконана на кафедрі адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ. Тема дисертації затверджена (уточнена) на засіданні Вченої ради Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол № 10 від 31 березня 2021 року).

Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні» Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол № 15 від 29 червня 2022 року) визначено, що попередня експертиза дисертації проводитиметься на базі кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, та призначено трьох рецензентів:

1) Алфьоров С.М. – доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ;

2) Веселов М.Ю. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри державно-правових дисциплін факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ;

3) Макаренко О.Ю. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики факультету № 1

кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ.

1. Актуальність теми дослідження.

Відповідно до Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері (2012) необхідність ефективного державного регулювання розвитку національної економіки та формування інститутів управління в умовах ринкового середовища зумовлює створення дієвої системи контролю, стратегічна мета якої – забезпечення стабільності економічного зростання країни шляхом запобігання порушенням у сфері надання фінансових послуг та неефективному використанню фінансових ресурсів. Водночас фінансово-економічна криза 2014–2019 років мала негативні наслідки для соціально-економічного розвитку України. Криза засвідчила вразливість вітчизняної фінансової системи, її залежність від зовнішнього впливу. Зростання тіньового сектору економіки та криміналізація практично всіх сфер господарювання стримує розвиток ринкових відносин в Україні, загрожуючи національним інтересам та національній безпеці держави, підриває довіру громадян до демократичних інститутів і цінностей, спричиняючи занепокоєння в суспільстві та критичні оцінки міжнародних експертів. За таких умов питання захисту національних інтересів держави у фінансовій сфері набирає особливої ваги.

В умовах фінансової кризи особливого значення набувають небанківські фінансові установи (НФУ) із соціальною складовою, які здатні захистити від знецінення заощадження населення, забезпечити доступними фінансовими послугами громадян і підприємство, залучаючи до 9 % заощаджень населення в країні. Небанківський фінансовий сектор (НФС), який формують страхові компанії, кредитні спілки, фінансові компанії та ломбарди, значно менший за обсягом активів, ніж банківський. Крім згаданих фінансових установ, фінансові послуги також надають юридичні особи – лізингодавці, що не є фінансовими установами. Частка активів НФУ в активах фінансового сектору стало зростала останніми роками і скоротилася лише в 2020 році (–10,9 %, на початок 2022 р. активи НФС становили понад 200 млрд грн). Кількість страхових компаній, кредитних спілок та ломбардів поступово скорочується, переважно через добровільну здачу та анулювання ліцензій. Також виключалися з державного реєстру установи, чиї ліцензії було анульовано в попередні періоди. Проникнення небанківських фінансових послуг є помірним, відношення страхових премій (включно зі страхуванням життя) до ВВП становить усього 1,4 %, частка страхування життя – найнижча серед європейських країн.

Однак досвід розвинених країн свідчить, що при ефективному функціонуванні небанківських фінансових інститутів досягається значний економічний ефект. Це проявляється у спроможності ефективно впливати на зростання обсягів інвестиційних ресурсів в економіці країни, задовольняючи потреби економічних суб'єктів у необхідному капіталі. Цей напрям є особливо

актуальним для України в сучасних умовах виходу із фінансової кризи, необхідності становлення інвестиційно-інноваційної моделі розвитку національної економіки та її фінансової системи.

У цьому контексті НФУ чи не найбільше відповідають принципам соціально орієнтованої економіки, заснованим на засадах взаємодопомоги. Однак на ринку фінансових послуг функціонують НФУ, діяльність яких не відповідає ліцензійним вимогам. Так, якщо в 2015–2020 роках з Єдиного державного реєстру фінансових установ виключено 1044 НФУ, то тільки в 2020–2021 роках Національним банком України (НБУ) як регулятором – 708 (+91 %), з яких 225 за заявою самої НФУ, а 383 за систематичне порушення вимог законодавства. За результатами контролю, інспекційних перевірок та розгляду звернень громадян застосовано 2178 заходів впливу, з них: 1138 розпоряджень про усунення порушень у сфері надання фінансових послуг та 948 рішень про анулювання ліцензій НФУ; накладено штрафних санкцій на 1908 тис. грн. Відтак з метою забезпечення розвитку цього сегмента фінансового ринку та гарантування збережень населення в країні повинна існувати дієва система забезпечення безпеки у сфері діяльності НФУ, запобігання порушенням у їх діяльності.

Також варто констатувати, що загостренню ситуації на фінансовому ринку незалежної України сприяє нерозвинута система державного регулювання і контролю, правова розбалансованість учасників фінансового ринку та інші об'єктивні чинники. Ситуація ускладнюється тим, що регулювання банківської діяльності та діяльності на ринках капіталу фактично здійснюється за окремим законодавством, відтак відсутній спільний підхід до визначення однакових для різних частин фінансового ринку положень. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» був прийнятий ще в 2001 році, у зв'язку з цим його положення не відповідають реаліям сьогодення, які склались на ринку фінансових послуг, а також не враховують останні тенденції розвитку світової фінансової інфраструктури. Тому у грудні 2021 року прийнято Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», який набирає чинності з 1 січня 2024 року й встановлює чіткі вимоги до роботи фінустанов.

І хоча з 1 липня 2020 року Національний банк України (НБУ) відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (2019 р.) став регулятором окремих ринків небанківських фінансових послуг, чинне державне регулювання діяльності НФУ та інших суб'єктів нагляду має недостатньо збалансований і системний характер. Правова база обмежується рамковим законодавством стосовно захисту прав споживачів, інвесторів, кредиторів, що разом з відсутністю спеціальних нормативно-правових актів по окремих видах НФУ стримує інтенсивність розвитку ринків небанківських фінансових послуг, знижує їх інвестиційну привабливість та викривляє їх роль у розвитку економіки України в цілому. Недостатня ефективність державного регулювання та нагляду, надмірна зарегульованість дозвільних процедур для фінансових установ та інших піднаглядних

організацій необґрунтовано підвищують вартість надання фінансових послуг споживачам.

Широке коло предметних аспектів, прямо чи опосередковано дотичних до питання забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ, перебували в полі зору багатьох українських й іноземних науковців (передусім визнаних фахівців у галузі адміністративного права) та практиків. Серед яких, у межах окресленого напрямку, слід виділити наступних: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Д. Н. Бахрах, Ю. П. Битяк, В. Т. Білоус, І. Ф. Бінько, О. І. Безпалова, А. І. Берlach, О. О. Бригінець, С. С. Вітвіцький, Л. К. Воронова, Н. В. Гаврилова, Н. В. Галіцина, В. М. Галунько, В. М. Гаращук, Є. А. Гетьман, А. М. Гуменюк, Б. В. Деревянко, О. Ю. Дрозд, С. П. Завгородня, Д. В. Зеркалова, В. В. Коваленко, Н. В. Коваль, А. Т. Ковальчук, Т. О. Коломосць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, О. С. Користін, О. Є. Користін, О. В. Кривенко, С. О. Криниця, О. А. Кузьменко, О. В. Кузьменко, А. М. Куліш, В. І. Курило, Є. В. Курінний, М. П. Кучерявенко, С. І. Лекарь, М. І. Логвиненко, Д. М. Лук'янець, В. І. Мельник, О. М. Музичук, Ю. С. Назар, В. А. Некрасов, Н. Р. Нижник, В. В. Пахомов, С. В. Петков, С. П. Позняков, О. П. Рябченко, І. О. Ревак, О. М. Резнік, А. І. Сирота, В. В. Сухонос, О. Ю. Шишута, Н. О. Шмігельська, К. М. Чаплигіна, Х. П. Ярмакі, О. Р. Ящищак та ін.

З-поміж наукових досліджень, з якими має безпосередньо зв'язок дисертаційне дослідження, варто виділити роботи Л. В. Андрущенко, В. О. Басая, А. Ф. Волобуєва, В. В. Гончаренка, О. О. Гудзоватої, А. А. Довгополик, А. В. Духневича, О. Є. Картамишевої, Д. В. Кіріки, В. М. Купрієнка, С. В. Куровського, Р. М. Поліщука, В. М. Прасюка, О. О. Савчук, М. М. Садченко, О. В. Тихонової, А. В. Хомутенка, І. А. Шамрая, Н. О. Шмігельської, В. В. Чернея, С. С. Чернявського, Т. В. Яворської та ін.

Хоча зазначені вчені й зробили вагомий внесок у визначення сутності та особливостей функціонування системи фінансової безпеки України, однак аналіз існуючих наукових праць з дослідження адміністративно-правових засад організації та функціонування системи забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ виявляє відсутність єдиного узгодженого розуміння сутності, значення та особливостей щодо ефективного функціонування цієї системи. Водночас переважна більшість наукових розробок лише фрагментарно торкалася питань дослідження адміністративно-правових засад регулювання порядку створення та діяльності НФУ в Україні як різновиду господарюючих суб'єктів, аналізу особливостей управлінської діяльності, ліцензування, а також характеристики різних видів юридичної відповідальності. Більшість із них виконано багато років тому, що з об'єктивних причин не відображає повною мірою особливості адміністративно-правового регулювання діяльності НФУ, забезпечення фінансової безпеки у сфері їх діяльності в умовах реформування контролюючих органів, а запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг НФУ не було предметом досліджень.

Таким чином, необхідність підвищення ефективності функціонування

системи безпеки у сфері діяльності НФУ в Україні щодо попередження кризових ситуацій та своєчасного реагування на виникаючі загрози та виклики, недосконалість нормативно-правового забезпечення НФС, недостатність наукових розробок з цієї проблематики зумовлюють актуальність комплексного дослідження адміністративно-правових засад забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в дисертаційній роботі вперше в Україні визначено концептуальні підходи до адміністративно-правового забезпечення безпеки у сфері діяльності НФУ в Україні. Сукупність положень, висновків і рекомендацій створює новий напрям в адміністративному та фінансовому праві, що має важливе значення для економічної та фінансової безпеки держави, зокрема:

вперше:

– запропоновано концепцію забезпечення безпеки у сфері діяльності НФУ в Україні, яка включає: а) створення НФУ; б) механізм адміністративно-правового регулювання НФУ (реєстрація, ліцензування, контроль, нагляд); в) формування фінансової безпеки НФУ та її нормативно-правове забезпечення; г) заходи запобігання порушенням у сфері діяльності НФУ (попередження та припинення);

– виокремлено основні етапи розвитку НФУ в Україні (імперський, перехідний, радянський, незалежний, сучасний), нормативних засад їх створення й функціонування та розроблено багаторівневу класифікацію доктринальних напрацювань різних поколінь учених у галузі адміністративного й фінансового права з виокремленням класифікаційних груп за обсягом предмета дослідження у світовій і вітчизняній фінансово-економічній безпеці;

– розроблено комплекс заходів з удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності НФУ шляхом затвердження Стратегії розвитку та функціонування НФУ до 2030 року, яка б узгоджувалась зі Стратегіями розвитку фінансового сектору України (2019) та економічної безпеки України (2021), спрямованої на створення правових умов функціонування НФУ відповідно до міжнародних норм, визначених у базових документах Базельського комітету з питань банківського нагляду, а також прийняття законодавства, яке б регулювало системи управління ризиками та ризик-менеджменту, Стратегії реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг до 2030 року, що визначатиме й забезпечуватиме реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг України та фінансової освіти;

– охарактеризовано дискреційні повноваження суб'єктів регулювання діяльності НФУ, а саме НБУ та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) в частині забезпечення безпеки у сфері діяльності НФУ, що ґрунтується на ризик-орієнтованому нагляді з урахуванням принципів

пропорційності (proportionality), перспективного погляду (forward-looking), раннього виявлення та раннього реагування (early warning), професійного судження (professional judgement), правової визначеності (legal certainty);

– обґрунтовано багатofункціональний підхід до системи адміністративно-правового механізму забезпечення фінансової безпеки НФУ, яка включає такі елементи: 1) суб'єкти забезпечення (НБУ, НКЦПФР, Антимонопольний комітет, НФУ, а також створення органу з функціями контролю, нагляду, реформування – Національне бюро з державного регулювання ринків фінансових послуг); 2) інструменти адміністративно-правового механізму (нормативні акти, фінансові акти, договори, акти-плани та акти-дії); 3) адміністративно-правові відносини, що надають практичне «забарвлення» правовим інструментам, переводячи тим самим цей механізм у стан дії;

– концептуально доведено необхідність удосконалення правового забезпечення безпеки у сфері діяльності НФУ шляхом прийняття Закону України «Про основи небанківської фінансової безпеки України», яким визначено принципи та особливості функціонування цієї сфери; виділення складових небанківської фінансової безпеки; впровадження єдиного узгодженого механізму функціонування системи забезпечення небанківської фінансової безпеки, зокрема забезпечення ефективної координації дій суб'єктів, що володіють правовим статусом у зазначеній сфері, а також впровадження системного підходу до планування та забезпечення виконання заходів щодо забезпечення небанківської фінансової безпеки; створення якісно нових можливостей ефективного функціонування усіх способів і засобів, якими забезпечується небанківська фінансова безпека держави;

– запропоновано комплекс адміністративно-попереджувальних заходів, що застосовуються уповноваженими органами державної влади з метою забезпечення фінансової безпеки, профілактики вчинення правопорушень і передбачають у встановлених законом випадках застосування обмежень до НФУ у формі: нормативно-правового контролю; пруденційного нагляду; інспектування;

удосконалено:

– поняття «небанківська фінансова установа», «кредитна спілка», «фінансова послуга», «державне регулювання діяльності НФУ», «реєстрація НФУ», «реєстр фінансових установ», «ліцензування НФУ», «фінансовий контроль», «фінансова безпека», «тіньовий НФС», «адміністративно-попереджувальні заходи запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг у діяльності НФУ», «адміністративні заходи припинення порушень порядку надання фінансових послуг у діяльності НФУ»;

– класифікацію НФУ: договірні (страхові компанії; недержавні пенсійні фонди; лізингові компанії; факторингові компанії; ломбарди) та інвестиційні (інвестиційні фонди; фінансові компанії; кредитні товариства; кредитні спілки);

– теоретичні положення щодо розуміння сутності надання фінансових послуг НФУ;

– систему державного контролю за діяльністю НФУ з розподілом на

загальний, відомчий, надвідомчий (міжвідомчий), поточний (оперативний), підсумковий;

– наукову модель законодавчого врегулювання нагляду за НФУ у формах: пруденційного нагляду, який передбачає підготовчий і основний етапи (виїзний та безвиїзний); нагляд за ринковою поведінкою; нагляд на консолідованій основі; фінансовий моніторинг;

– наукове бачення застосування заходів впливу до НФУ, зокрема: письмове застереження з вимогою про усунення виявленого порушення та/або вжиття заходів для недопущення такого порушення в подальшій діяльності (письмове застереження); штраф; тимчасове зупинення або відкликання (анулювання) ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг; зобов'язання щодо усунення порушення та/або вжиття заходів для виявлення причин, що сприяли їх вчиненню; виключення з Державного реєстру фінансових установ або реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги; грошове зобов'язання;

дістало подальший розвиток:

– критичне осмислення системи положень нормативно-правових актів, що регулюють НФС, з пропозиціями щодо усунення численних колізій, прогалин і помилок у законодавстві, зокрема: створення системи ідентифікації ризиків, проведення моніторингу та поточного аналізу ринку фінансових послуг з метою вжиття запобіжних заходів до забезпечення фінансової безпеки; посилення прозорості та відкритості в діяльності суб'єктів такого сектору; підвищення платоспроможності та фінансової стійкості; забезпечення захисту споживачів небанківських фінансових послуг; запобігання порушенням у сфері діяльності НФУ;

– систематизація грошово-кредитних ризиків, які впливають на рівень ефективності діяльності НФУ (інституційний, операційний, стратегічний, системний ризику);

– наукове розуміння перспектив процесу ліцензування, що виконує функцію вхідного нагляду, мінімізує ризик допуску на фінансовий ринок НФУ, діяльність якої може загрожувати інтересам суб'єктів ринку і включає такі стадії: I) забезпечення видачі або відмову у видачі ліцензії, а саме: а) порушення ліцензійного процесу (прийняття та реєстрація заяви, інших необхідних документів); б) перевірка даних у документах, поданих заявником для отримання ліцензії, та відповідності його ліцензійним умовам, встановленим для обраного виду діяльності; в) прийняття рішення про видачу ліцензії або відмову в її видачі; II) здійснення контролю за додержанням власниками ліцензій ліцензійних умов, встановлених до обраного виду діяльності (розпочинається з моменту отримання НФУ ліцензії на обраний вид діяльності і припиняється із закінченням терміну дії ліцензії або її анулюванням і може супроводжуватись такими факультативними діями органів ліцензування, як продовження дії ліцензії на наступний термін, її переоформлення та видача дубліката);

– напрями взаємодії суб'єктів запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг у діяльності НФУ, виділяючи монорегуляторну та

полірегуляторну моделі регулювання ринків фінансових послуг;

– рекомендації щодо запровадження компенсаційних схем при залученні коштів від інвесторів з метою приведення законодавства України у відповідність до вимог законодавства ЄС з урахуванням досвіду Великої Британії – Financial Services Compensation Scheme (FSCS), де відповідальність учасників обмежується їх гарантіями;

– вихідна гіпотеза концепції тіньового НФС як кризи державного управління, функціонування якого пов'язане з існуючим дисбалансом між правом та фінансовими відносинами, визначальними в якому є порушення процесів кредитування, розвиток платіжних систем і регулювання переказу коштів;

– обов'язковість спрямування результатів аудиту, контролю та інспекційних перевірок банків і небанківських фінансових установ до правоохоронного органу шляхом доповнення ст. 73-1 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (2000).

Достовірність отриманих наукових результатів забезпечується широким використанням загальних і спеціальних методів наукового пізнання (аналізу, синтезу, дедукції, індукції, аналогії, абстрагування та моделювання), комплексне використання яких дало змогу вирішити основні завдання та досягти поставленої мети дисертаційної роботи, уможливило здійснення комплексного та ґрунтового наукового дослідження та отримання обґрунтованих і достовірних наукових результатів.

Дисертація написана грамотно, оформлена згідно з чинними вимогами та відповідає вимогам, передбаченим Порядком присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197. Мовностилістична культура роботи досить висока. Список використаних літературних джерел, а також посилання на них у тексті дисертації зроблено з дотриманням вимог.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що матеріали дослідження є конкретним внеском у розвиток науки адміністративного та фінансового права, а також практику запобігання правопорушенням, оскільки сприяють удосконаленню правових та організаційних засад діяльності НФУ, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України. Викладені в роботі висновки і пропозиції впроваджено та може бути використано в:

– *науково-дослідній роботі* – для здійснення загальнотеоретичних і галузевих досліджень щодо удосконалення діяльності НФУ, запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг у їх діяльності (акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 04 липня 2022 року);

– *законотворчій діяльності* – при розробці нових нормативно-правових актів, а також підготовці змін і доповнень до Законів України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про фінансові послуги та фінансові компанії» та Кодексу України про адміністративні

правопорушення (лист Донецького державного університету внутрішніх справ до Департаменту юридичного забезпечення МВС України та Департаменту освіти, науки та спорту МВС України від 15 липня 2022 року №2504);

– *освітньому процесі* – при підготовці лекцій, методичних рекомендацій, тестових завдань і дидактичних матеріалів з адміністративного та фінансового права (акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 05 липня 2022 року);

– *практичній діяльності* – слідчих підрозділів Національної поліції України під час проведення занять в системі службової підготовки, а також при проведенні семінарів, нарад. Також, наведені в роботі теоретичні положення та практичні рекомендації можуть бути застосовані як елемент методики досудового розслідування (акт впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 12 липня 2022 року)

3. Наукові публікації, у яких висвітлено основні результати дисертаційного дослідження, та повнота їх опублікування.

Основні положення дисертації опубліковано в 29 наукових працях, серед яких 1 монографія, 19 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави із напрямку, з якого підготовлено дисертацію, 3 статті у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Web of Science Core Collection, 5 тез доповідей на науково-практичних конференціях та семінарі:

Монографія

Буга Г. С. Забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні: адміністративно-правові засади : монографія. Одеса : Гельветика, 2022. 404 с.

Статті в наукових фахових виданнях України та виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних

1. Буга Г.С. Особливості адміністративних правопорушень у сфері надання фінансових послуг кредитними спілками в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 5. С. 362–265.

2. Буга Г.С. Поняття адміністративної відповідальності у сфері фінансових послуг. Держава та регіони. Серія Право. 2019. №3 (65). С. 312–317.

3. Буга Г.С. Поняття та елементи фінансової безпеки на ринку небанківських фінансових послуг в Україні. Правові новели. 2020. № 12. С. 41–48.

4. Буга Г.С. Небанківська фінансова установа України як суб'єкт грошово-кредитних відносин. Правовий часопис Донбасу. 2021. №3 (76). С. 69–76.

5. Буга Г.С. Державний контроль за діяльністю небанківських фінансових установ в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2021. № 2. С. 105–111.

6. Буга Г.С. Адміністративно-попереджувальні заходи запобігання

порушенням порядку надання фінансових послуг у діяльності небанківських фінансових установ. *Право.ua*. 2021. № 4. С. 42–48.

7. Буга Г.С. Організаційно-правові питання створення кредитних спілок в Україні. *Наше право*. 2021. № 4. С. 41–48.

8. Буга Г.С. Зарубіжний досвід організації фінансового контролю в системі небанківських фінансових установ. *Право і суспільство*. 2021. № 6. С. 195–201.

9. Буга Г.С. Концептуальні підходи до нормативно-правового забезпечення безпеки на ринку небанківських фінансових послуг в Україні. *Європейські перспективи*. 2021. № 4. С. 57–64.

10. Буга Г.С. Страховий ринок як сфера діяльності небанківських фінансових установ. *Нове українське право*. 2021. № 6. С. 22–28.

11. Буга Г.С. Кредитна спілка на ринку фінансових послуг України : поняття та правове регулювання. *Юридичний вісник*. 2021. № 5. С. 46–54.

12. Буга Г.С. Історико-правові передумови становлення небанківських фінансових установ на території України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2021. № 68 (6). С. 142–147.

13. Буга Г.С. Особливості державно-правового регулювання діяльності небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2021. № 6. С. 17–23.

14. Буга Г.С. Реєстрація та ліцензування як методи адміністративно-правового регулювання діяльності небанківських фінансових установ. *Juris Europensis Scientia*. 2021. № 6. С. 44–49.

15. Буга Г.С. Особливості ліцензування кредитних спілок в умовах реформування контролюючих органів. *Приватне та публічне право*. 2021. № 4. С. 62–66.

16. Буга Г.С. Особливості нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ. *Право і суспільство*. 2022. № 1. С. 164–171.

17. Буга Г.С. Небанківська фінансова установа як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 178–181.

18. Буга Г.С. Вплив тіньової економіки на вчинення правопорушень у сфері діяльності небанківських фінансових установ. *Європейські перспективи*. 2022. № 1. С. 40–46.

19. Буга Г.С. Заходи адміністративного примусу у сфері діяльності небанківських фінансових установ. *Аналітичне-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання*. 2022. №1. С.131–136.

20. Буга Г.С. Наукове забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ. *Київський часопис права*. 2022. №1. С. 60–66.

21. Mykola O. Semenushyn, Iryna M. Hryshchenko, Kateryna A. Alekseieva, Volodymyr V. Oliinyk., Hanna. S. Buha. Research of Features of Professional Self-Actualization of Civil Servants through the Determinants of Information Security. *Revista San Gregoria*. 2020. №42. P. 41–52. URL: <http://revista.sangregorio.edu.ec/-index.php/-REVISTASANGREGORIO/article/view/1537/5-MYKOLA>.

(Особистий внесок здобувача: досліджено проблемні питання забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ).

22. Iryna M. Gryshchenko, Alina V. Denysova, Olga O. Ovsiannikova, Hanna S. Buha, Elena I. Kiselyova. Means for control over the activities of public authorities by civic democratic institutions: the conceptual framework analysis. Cuestiones Políticas. Vol. 39, №69 (Julio – Diciembre) 2021. P. 796–813 URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/36329/38891>.

(Особистий внесок здобувача: досліджено особливості контролю за діяльністю небанківських фінансових установ).

23. Serhii O. Komnatnyi, Hanna S. Buha, Anna M. Fedorova, Valerii M. Horovyi, Kateryna V. Bortniak The role of civil society institutions in ensuring social control over political processes. Revista de la Universidad del Zulia, Vol. 12, Núm. 34, Septiembre-Diciembre 2021. P. 341–360 URL: <https://produccioncientificaluz.org/-index.php/rluz/-article/view/36653>. *(Особистий внесок здобувача: проаналізовано проблемні питання впливу тіньової економіки на вчинення порушень у сфері діяльності небанківських фінансових установ).*

Праці апробаційного характеру

1. Буга Г. С. Розвиток інституту небанківських фінансових установ в Україні. Український правовий вимір : пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики : III міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 14 трав. 2021 р.). Дніпро, 2021. С. 80–82.

2. Буга Г. С. Правове регулювання адміністративних правопорушень у сфері надання фінансових послуг кредитними спілками в Україні. Приватно-правові та публічно-правові відносини : проблеми теорії та практики : матеріали міжнар. конф. (м. Маріуполь, 24 верес. 2021 р.). Маріуполь : ДонДУВС, 2021. С. 202–206.

3. Буга Г. С. Поняття адміністративної відповідальності у сфері фінансових послуг. Діяльність державних органів в умовах воєнного стану : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. онлайн-семінару (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 29 квіт. 2022 р.). Кривий Ріг, 2022. С. 122–126.

4. Буга Г. С. Поняття та правове регулювання державного контролю за діяльністю небанківських фінансових установ в Україні. Сучасні дослідження світової науки : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Куновіце, Чеська Республіка, 17-18 черв. 2022 р. Куновіце : Академія ГУСПОЛ, 2022. С. 125–128.

5. Буга Г. С. Поняття нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ. Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 1 лип. 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 51–53.

ВИСНОВОК

Ознайомившись із дисертацією Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні» та науковими публікаціями, у яких висвітлено

підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертація Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні» є фундаментальним дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, що свідчить про істотний внесок здобувача у розвиток науки адміністративного та фінансового права. Дисертація відповідає вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

2. Дисертація Буги Ганни Сергіївни «Адміністративно-правові засади забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право у спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

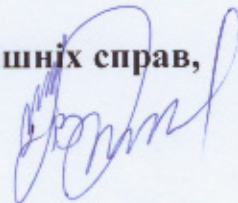
старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

С.М. Алфьоров

Рецензент:

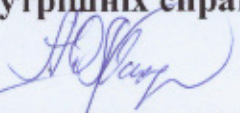
професор кафедри державно-правових дисциплін факультету №2 КННІ Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

М.Ю. Веселов

Рецензент:

професор кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики факультету №1 КННІ Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

О.Ю. Макаренко

Підписи старшого наукового співробітника ІДЛ публічної безпеки громад факультету №2 ДонДУВС, д.ю.н., професора С.М. Алфьорова; професора кафедри державно-правових дисциплін факультету №2 КННІ ДонДУВС, д.ю.н., професора М.Ю. Веселова; професора кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики факультету №1 КННІ ДонДУВС, д.ю.н., професора О.Ю. Макаренка засвідчують:

Начальник ВДСД

Ю.Г. Меркулова